

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.6.2010
COM(2010)356 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**privind raportul intermediar cu privire la stadiul de dezvoltare a serviciilor de roaming
în Uniunea Europeană**

(Text cu relevanță pentru SEE)

CUPRINS

1.	Introducere	3
2.	Istoricul dosarului.....	3
2.1.	Regulamentul în vigoare	4
3.	Principalele tendințe în serviciile de roaming.....	6
3.1.	Evoluția prețurilor la serviciile de roaming	6
3.2.	Evoluția traficului.....	11
3.3.	Măsuri de asigurare a transparenței.....	13
4.	Progrese înregistrate în atingerea obiectivelor regulamentului.....	14
5.	Concluzie.....	16

1. INTRODUCERE

Una dintre prioritățile recente ale politicii Comisiei este crearea unei piețe interne pentru serviciile de roaming și eliminarea tarifelor excesive care existau. În iunie 2007 a fost adoptat un prim Regulament privind roaming-ul în rețelele publice de telefonie mobilă în interiorul Comunității¹ (Regulamentul privind roaming-ul) pentru a contribui la buna funcționare a pieței interne și, în același timp, la realizarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor, promovând concurența și transparența pe piață.

Regulamentul privind roaming-ul viza remedierea unei situații care dezavantajează în mod direct o activitate economică transfrontalieră (roaming) în comparație cu activitatea economică intra-statală (utilizarea la nivel național a serviciilor de telefonie mobilă).²

Comisia a procedat la o primă reexaminare a regulamentului respectiv, conform căreia concurența încă nu funcționa în mod satisfăcător. Prin urmare, Comisia a prezentat propuneri de modificare a Regulamentului privind roaming-ul. Amendamentele respective au fost adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în iunie 2009³ și cuprindeau o prelungire în timp și o extindere a domeniului de aplicare pentru a acoperi serviciile de date și SMS în roaming .

Regulamentul privind roaming-ul, astfel cum a fost modificat, este valabil până la 30 iunie 2012. Până la acea dată, Comisia trebuie să monitorizeze funcționarea regulamentului și să raporteze Parlamentului European și Consiliului în legătură cu aceasta. Comisia trebuie să reexamineze funcționarea regulamentului până la 30 iunie 2011 cel târziu.

În plus, Comisia are obligația de a pregăti, până la 30 iunie 2010 cel târziu, un raport intermediar privind activitățile sale de monitorizare în legătură cu roaming-ul. Prezenta comunicare constituie raportul intermediar în ceea ce privește Regulamentul privind roaming-ul, astfel cum a fost modificat. Dat fiind că Regulamentul privind roaming-ul este în vigoare numai din iunie 2009, prezentul raport intermediar furnizează un rezumat general al ultimelor tendințe în roaming și o evaluare inițială a progreselor înregistrate în atingerea obiectivelor regulamentului.

2. ISTORICUL DOSARULUI

De la adoptarea regulamentului de modificare Comisia a continuat să conlucreze strâns cu Grupul european al autorităților de reglementare (ERG) și cu succesorul acestuia, Organismul autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC), în vederea monitorizării implementării, precum și a evoluției serviciilor de roaming. OAREC efectuează un amplu exercițiu de colectare de date care formează baza rapoartelor comparative; cel mai recent dintre

¹ Regulamentul (CE) nr. 717/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 iunie 2007 privind roaming-ul în rețelele publice de telefonie mobilă în interiorul Comunității, JO L 171, 29.6.2007, p. 32.

² A se vedea punctul 20 din concluziile avocatului general prezentate în cauza C-08/58.

³ Regulamentul (CE) nr. 544/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 717/2007, JO L 167, 29.6.2009, p. 12.

acestea a fost publicat în aprilie 2010, servind în mare parte la elaborarea prezentei comunicări. De asemenea, în martie 2010, OAREC a publicat un raport privind tarifele alternative cu amănuntul pentru serviciile de voce, SMS și date în roaming, precum și un raport de conformitate privind roaming-ul; cele două rapoarte au fost utile pentru elaborarea prezentului document.⁴

La 24 martie 2010, Comisia a organizat un atelier privind serviciile de roaming la care au participat reprezentanți ai industriei, ai asociațiilor de consumatori, ai autorităților naționale de reglementare (ANR) și ai ministerelor. Opiniile exprimate cu ocazia atelierului au fost de asemenea luate în considerație în elaborarea raportului Comisiei⁵.

2.1. Regulamentul în vigoare

Regulamentul privind roaming-ul reglementează tarifele de gros și cu amănuntul pentru serviciile de voce în roaming și cuprinde măsuri de sporire a transparenței. La nivelul tarifelor de gros se aplică un plafon al prețurilor, cu reduceri anuale; din iulie 2009 plafonul pentru tarifele de gros este de 0,26 EUR și va scădea la 0,22 EUR începând cu 1 iulie 2010. La nivelul tarifelor cu amănuntul, s-a stabilit un plafon al prețurilor care corespunde unui eurotarif și pe care toți operatorii trebuiau să îl ofere, de asemenea cu reduceri anuale; plafonul s-a aplicat automat tuturor clienților cu excepția cazului în care aceștia au solicitat explicit un alt plan tarifar în 2007. Tariful este în prezent de 0,43 EUR pe minut pentru apeluri efectuate și de 0,19 EUR pentru apeluri primite; începând cu 1 iulie 2010, va continua reducerea plafoanelor respective până la 0,39 EUR și, respectiv, 0,15 EUR. În conformitate cu Regulamentul privind roaming-ul astfel cum a fost modificat, plafoanele respective ale prețurilor sunt facturate la secundă, cu posibilitatea stabilirii unei perioade minime de tarifar de 30 de secunde în cazul tarifului de gros, precum și pentru apelurile efectuate la tariful cu amănuntul. Operatorii sunt obligați să ofere un eurotarif, dar rămân în același timp liberi să furnizeze oferte alternative la prețurile cu amănuntul pentru servicii de voce în roaming. În plus, începând cu 1 iulie 2010, operatorii nu vor putea percepe niciun tarif pentru situațiile în care clienții primesc un mesaj în căsuța vocală în timp ce sunt în roaming.

Și pentru serviciile de SMS s-au stabilit un plafon al tarifelor de gros de 0,04 EUR și un eurotarif cu amănuntul pentru servicii de SMS pe care operatorii trebuie să îl ofere cu un plafon de 0,11 EUR (ca și pentru serviciile de voce, operatorii pot furniza și oferte alternative). Pentru serviciile de date în roaming s-a stabilit un plafon al tarifului de gros care este în prezent de 1 EUR per megabyte (MB); acest tarif va descrește de asemenea anual și, începând cu luna iulie 2010, va fi de 0,80 EUR. S-au inițiat și măsuri de asigurare a transparenței pentru consumatori. Operatorii trebuie să transmită informații în legătură cu tarifele de roaming de îndată ce clientul intră pe teritoriul unui alt stat membru, precum și informații privind posibilitatea de a apela gratis numărul 112, în statul membru vizitat. Măsurile de asigurare a transparenței includ și prevederi de evitare a „șocului facturii” în serviciile de date în roaming („limita de suspendare”). Funcția „limită de suspendare” a devenit disponibilă, atunci când clientul o solicită, de la 1 martie 2010, iar de la 1 iulie 2010 tuturor clienților

⁴ Pentru toate rapoartele ERG/OAREC, a se vedea: http://www.erg.eu.int/documents/index_en.htm.

⁵ Pentru informații suplimentare în legătură cu atelierul, a se vedea:
http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/workshop/index_en.htm

care nu au optat deja pentru o altă limită li se va aplica automat o limită implicită de 50 EUR.

3. PRINCIPALELE TENDINȚE ÎN SERVICIILE DE ROAMING

3.1. Evoluția prețurilor la serviciile de roaming

Voce

Puncte principale

- Prețurile pentru apeluri vocale efectuate și primite sunt în prezent cu aproape 46 % și, respectiv, 55 % mai mici decât înainte de intrarea în vigoare a primului Regulament privind roaming-ul.
- Prețurile medii pentru eurotarif oferite de operatori și prețurile alternative se grupează în jurul valorii plafoanelor reglementate.
- Între tarifele reglementate (eurotarif) și tarifele nereglementate (alternative) este numai o mică diferență. Tarifele variază în mod semnificativ de la un statele membru la altul.
- Noile dispoziții privind facturarea care introduc facturarea la secundă au dus la o reducere cu 63 % a supratarifării generate de metodele de facturare anterioare în cazul apelurilor efectuate și la eliminarea acesteia în cazul apelurilor primite.

Pe ansamblu, respectarea noilor dispoziții privind plafonarea prețurilor și facturarea a fost satisfăcătoare. Consumatorii au continuat așadar să beneficieze de tarife de roaming mai mici, iar prețurile actuale pentru efectuarea și primirea de apeluri reprezintă o reducere cu aproximativ 46 % și, respectiv, 55 % față de situația dinainte de intrarea în vigoare a primului Regulament privind roaming-ul. Consumatorii beneficiază acum și de noile dispoziții privind facturarea la secundă, rezultatul fiind reducerea cu mai mult de 50 % a supratarifării generate de metoda de facturare anterioară în cazul apelurilor efectuate. Cu toate acestea, atât prețurile de gros, cât și cu amănuntul (a se vedea Figura 1), rămân grupate în jurul valorii plafoanelor.

La sfârșitul anului 2009, prețul mediu de gros pe minut era de 0,23 EUR. La nivelul tarifelor cu amănuntul, prețurile medii pe minut la sfârșitul anului 2009 în cadrul eurotarifului oferit de operatori erau de 0,38 EUR pentru apeluri efectuate și de 0,17 EUR pentru apeluri primite. Aceste prețuri medii au avut o tendință descendentă, în concordanță cu reducerile prevăzute în plafoanele reglementate.

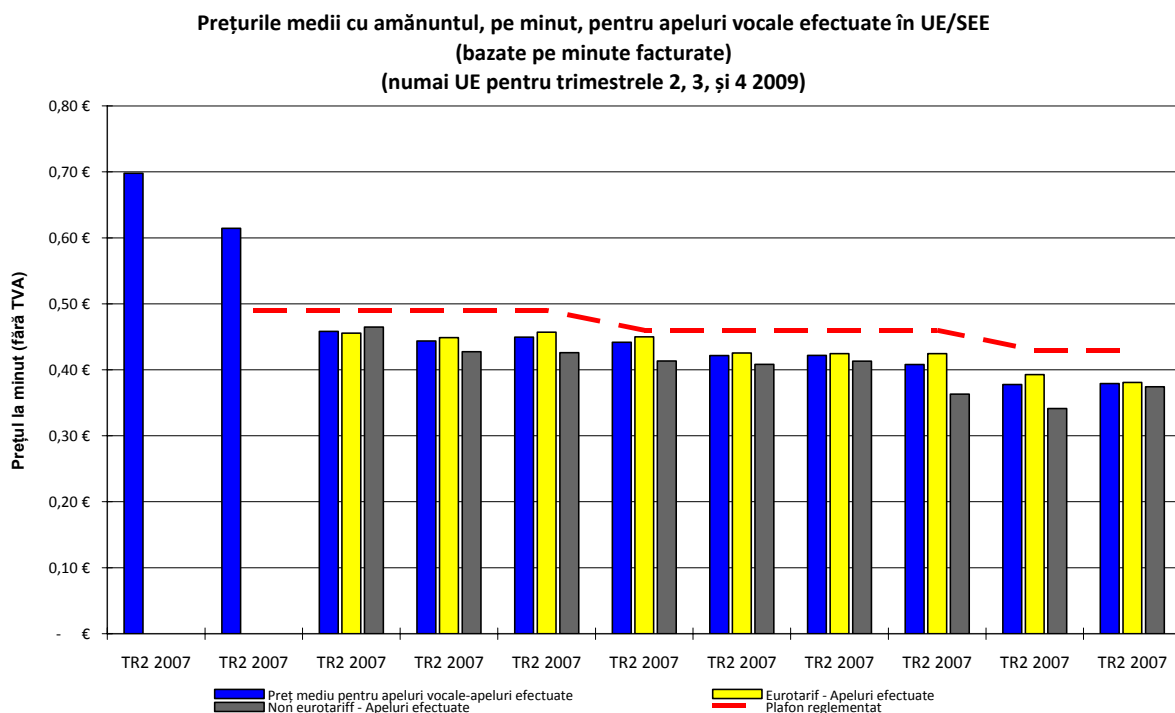

Figura 1 (Sursa: OAREC)

Sunt disponibile tarife alternative atât pentru apelurile efectuate, cât și pentru apelurile primite; în anumite cazuri, acestea sunt mai mici decât eurotariful oferit de operatori, dar există diferențe semnificative între statele membre. Prețul mediu pentru apeluri efectuate în cadrul tarifelor alternative a crescut în a doua jumătate a anului 2009, ajungând în prezent aproape la același nivel cu prețul mediu pe minut în cadrul eurotarifului (a se vedea figura 1). Pentru apeluri primite, tarifele alternative sunt în medie mai mici decât eurotariful oferit de operatori, dar, ca urmare a reducerii plafoanelor reglementate în iulie 2009, aceste prețuri medii au ajuns în prezent la același nivel.

Facturarea la secundă pentru apelurile vocale a fost introdusă pentru a elimina forma de tarificare ascunsă pe care o reprezintă pentru consumatori facturarea la minut și pentru a garanta că utilizatorii plătesc pentru ceea ce consumă în realitate. Informațiile culese arată că aceasta a condus la o scădere semnificativă a supratarifării⁶. ANR-urile au declarat că există unii operatori care nu au putut implementa dispozițiile respective la timp, dar intenționează să o facă cât mai curând posibil și să ofere clienților compensații pentru toate pierderile.

În ceea ce privește tarifele cu amănuntul, s-a estimat că supratarifările anterioare adăugau aproape 24 % la valoarea facturii pentru apeluri efectuate; acest surplus a fost redus în prezent cu mai mult de jumătate la 10 %. Pentru apeluri primite, s-a estimat că facturarea la minut care se aplica anterior reprezintă pentru consumatori o supratarifare de aproximativ 19 % și, dat fiind că în prezent se aplică strict facturarea la secundă, această supratarifare trebuie să fi fost eliminată complet. ANR-urile monitorizează aplicarea corectă de către operatori a dispozițiilor respective.

⁶

adică diferența între cât s-a consumat în realitate și cât a fost facturat.

SMS

Puncte principale

- Serviciile SMS au scăzut în medie cu aproximativ 60 %.
- Prețurile de gros și prețurile pentru eurotariful SMS oferite de operatori se grupează în jurul valorii plafoanelor reglementate.
- Prețul mediu pentru tarifele alternative SMS este mai mare decât plafonul reglementat (0,14 EUR în cazul tarifelor SMS care nu sunt eurotarife față de 0,10 EUR pentru eurotariful SMS); în general, opțiunea cea mai bună pentru consumatori în această etapă este eurotariful SMS oferit de operatori.

S-au respectat de asemenea plafoanele pentru tarifele de gros și cu amănuntul la serviciile de SMS, iar consumatorii beneficiază în prezent, pentru serviciile de SMS în roaming, de prețuri semnificativ mai mici față de cele dinainte de intrarea în vigoare a regulamentului de modificare. Prețurile se grupează însă în jurul valorii plafoanelor și trebuie încă dezvoltate tarife alternative concurențiale.

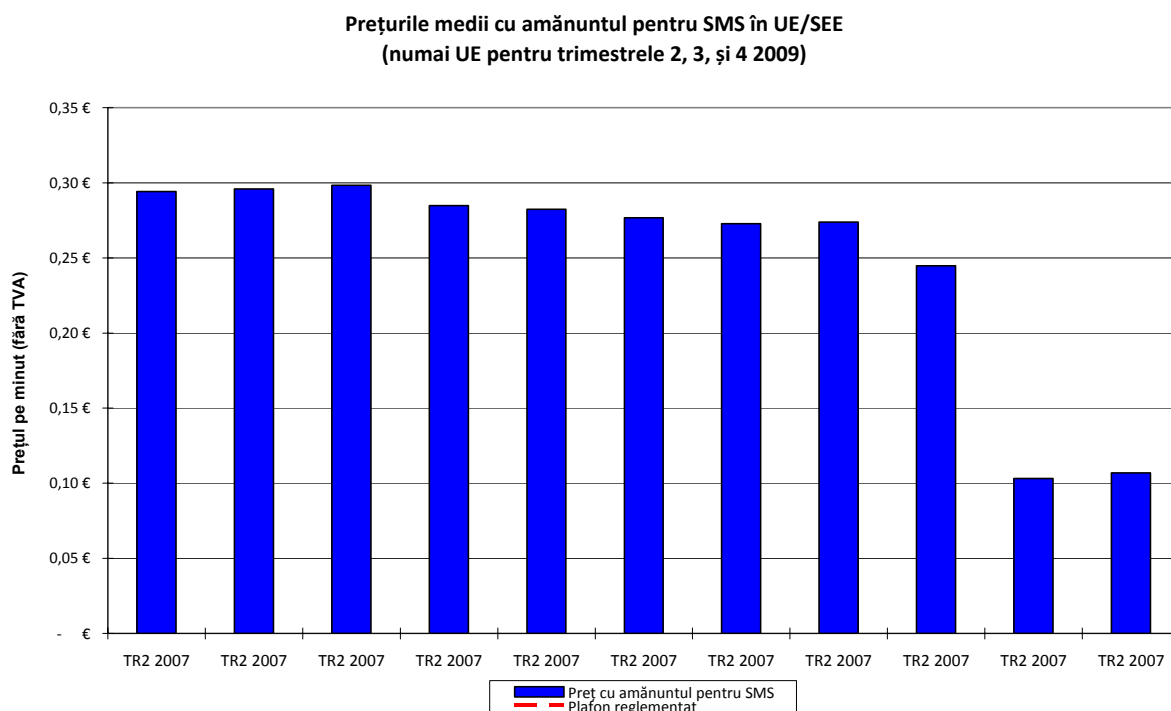

Figura 2 (Sursa: OAREC)

Prețul mediu de gros al serviciilor de SMS s-a redus semnificativ, scăzând de la 0,13 EUR înainte de intrarea în vigoare a regulamentului de modificare la 0,04 EUR la sfârșitul anului 2009. Această reducere nu a dus încă la o concurență mai mare la nivelul prețului cu amănuntul.

La sfârșitul anului 2009, prețul mediu în cadrul eurotarifului pentru servicii de SMS oferit de operatori era de 0,10 EUR, deși plafonul reglementat este de 0,11 EUR.

Comparativ cu o medie de 0,24 EUR înainte de intrarea în vigoare a dispozițiilor respective, aceasta reprezintă o reducere de aproape 60%.

Operatorii pot de asemenea oferi tarife alternative; totuși, pe teritoriul UE nu s-a manifestat până în prezent o tendință spre inovare în ceea ce privește tarifele alternative pentru serviciile de SMS. Nivelurile prețurilor în cazul acestor tarife alternative variază în mod semnificativ, iar prețul mediu per SMS în cadrul tarifelor alternative era, la sfârșitul anului 2009, de 0,14 EUR, mult mai mare decât plafonul reglementat. Numai în foarte puține state membre există tarife alternative care sunt mai atractive decât eurotariful reglementat oferit pentru serviciile de SMS oferit. În multe state membre aceste tarife alternative se situează la nivelul plafonului, în timp ce în anumite state membre acestea sunt mult mai mari, depășind în unele cazuri chiar 0,20 EUR per SMS. De aceea, eurotariful pentru serviciile de SMS este, în majoritatea cazurilor, cea mai bună opțiune pentru consumatori.

Date

Puncte principale

- Reducere semnificativă a prețurilor de gros pentru serviciile de comunicații de date (de la 1,2 la 0,55 EUR per MB); prețul mediu este în prezent mult sub nivelul plafonului reglementat.
- În cazul prețurilor cu amănuntul pentru serviciile de comunicații de date există o tendință descendentă, dar transferul reducerilor de la nivelul tarifelor de gros nu este încă în întregime vizibilă.
- „Șocul facturii” reprezintă în continuare un motiv de îngrijorare.

Regulamentul de modificare a introdus un plafon pentru tarifele de gros la serviciile de comunicații de date în roaming care este în prezent de 1 EUR per MB, perceput pe kilobyte (kb). Pentru serviciile cu amănuntul, începând cu 1 martie 2010, a fost pusă la dispoziția consumatorilor, atunci când aceștia o solicită, funcția „limită de suspendare”. În timp ce introducerea plafonării la tarifele de gros a dus la o scădere semnificativă a prețurilor medii de gros, iar prețurile cu amănuntul au scăzut, de asemenea, consumatorii nu beneficiază încă pe deplin de reducerile la nivelul tarifelor de gros și persistă divergențe mari între statele membre.

S-a constatat că operatorii respectă plafonul prețurilor de gros și că tariful mediu de gros a scăzut în mod semnificativ. La sfârșitul anului 2009, prețul mediu per MB era de 0,55 EUR, adică mult sub nivelul plafonului reglementat. Înainte de intrarea în vigoare a regulamentului de modificare, tariful mediu de gros era de 1,2 EUR per MB, ceea ce înseamnă că s-a realizat o reducere de 50 %.

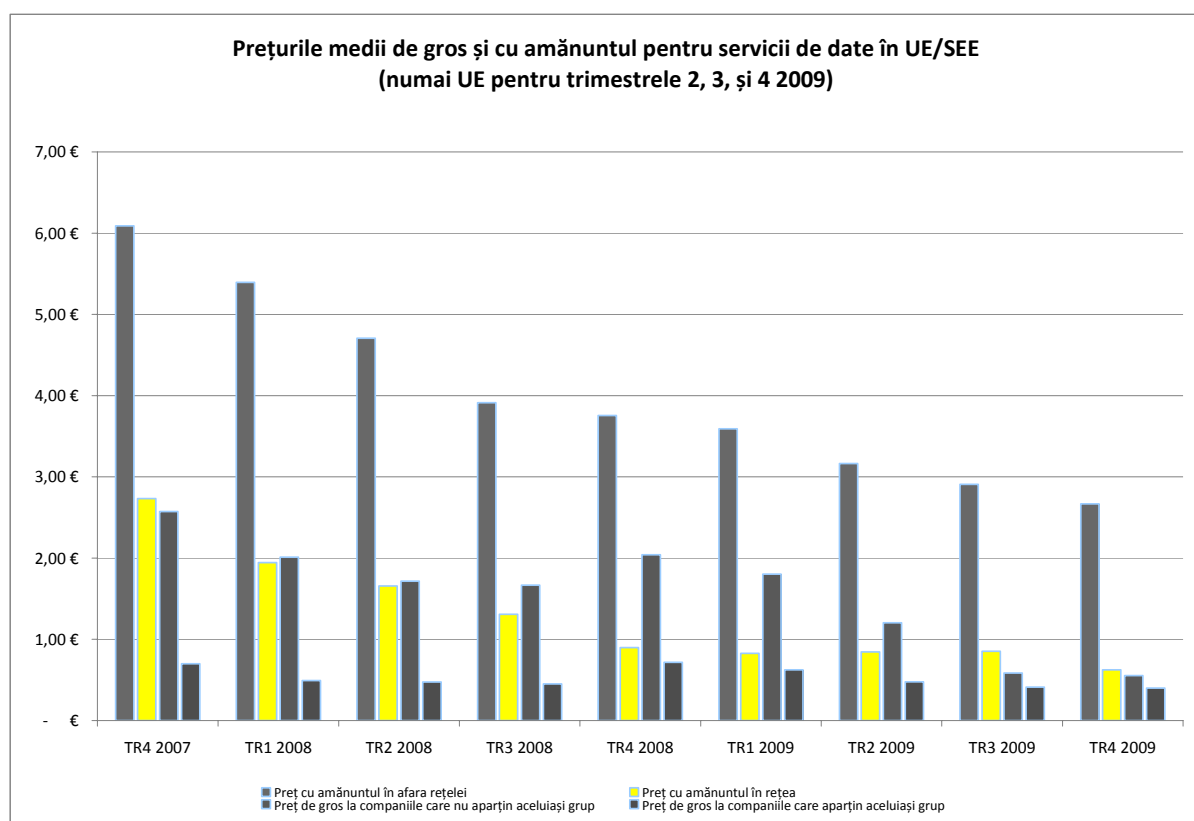

Figura 3 (Sursa: OAREC)

Așa cum arată figura 3, și la prețurile medii cu amănuntul pentru serviciile de date există o tendință descendentă; nu este totuși clar dacă în toate cazurile a avut loc transferul reducerilor de la nivelul tarifelor de gros la prețurile cu amănuntul. La sfârșitul anului 2009, prețul mediu cu amănuntul era de 2,66 EUR per MB, ceea ce reprezintă o reducere substanțială față de începutul anului 2009 când prețul mediu se menținea la 3,62 EUR. Totuși, prețurile de gros mai scăzute generează marje și mai mari pentru operatori deoarece prețurile cu amănuntul nu au scăzut în același ritm. Mai mult, există diferențe considerabile între țări; prețurile medii cu amănuntul ajung în unele state membre la aproximativ 4 EUR per MB și se apropie chiar de 6 EUR per MB.

În plus, prețurile standard ale operatorilor rămân mai mari decât media menționată anterior. Tarifele standard pot ajunge la aproximativ 2-5 EUR per MB și pot chiar depăși 7 EUR per MB. Explicația pentru scăderea tarifelor medii cu amănuntul pentru serviciile de date poate fi așadar creșterea ofertei de servicii cu prețuri fixe sau de pachete de servicii și utilizarea mai eficientă a serviciilor de către consumatori. Operatorii au păstrat în general practica de a oferi pachete speciale pe durate determinate, și anume pentru o zi sau pentru o lună. Aceasta înseamnă că un abonat care folosește volume mari poate beneficia de o reducere semnificativă a prețului per MB în timp ce clienții care folosesc volume mai mici de date vor avea de plătit, în majoritatea cazurilor, mai mult decât consumă.

Operatorii beneficiază în prezent de un plafon la tarifele de gros cu facturare per kb, care a fost introdus pentru a se evita repetarea problemei unităților de facturare întâlnită deja în cazul serviciilor de voce. Cu toate acestea, operatorii nu calculează

întotdeauna valoarea facturii clienților în funcție de consumul real, și anume per kb, utilizând frecvent incremente/unități de facturare mai mari, de 10 kb sau de 100 kb.

În unele cazuri, prețurile standard mari care continuă să fie practicate, împreună cu unitățile de facturare aplicate le provoacă în continuare consumatorilor, în unele cazuri, „șocul facturii”. Se preconizează că implementarea generală a funcției „limită de suspendare” începând cu 1 iulie 2010 va ajuta la eliminarea acestor „șocuri ale facturii”.

3.2. Evoluția traficului

Puncte principale

- Continuă să crească volumele în cazul serviciilor de voce, în special pentru apeluri primite, și pentru serviciile de SMS.
- În 2009, volumul serviciilor de date în roaming a crescut cu peste 40 %.

Pentru evaluarea adecvată a evoluției traficului este necesară referirea la aceleași perioade în fiecare an, luând în considerație prin urmare distribuția călătoriilor în funcție de anotimpuri.

În general, evoluțiile volumului de trafic sunt influențate de recesiunea economică și de reducerea călătoriilor în interiorul UE. Impactul Regulamentului privind roaming-ul asupra volumelor de trafic nu poate fi izolat în mod clar de efectele situației economice generale.

În pofida acestor evoluții ale economiei, așa cum arată figura 4, consumatorii continuă să utilizeze serviciile de roaming. Aceasta demonstrează încrederea consumatorilor și beneficiile Regulamentului privind roaming-ul, în special în contextul unei recesiuni care a dus și la o reducere semnificativă a turismului și a turismului de afaceri⁷. În general, în ultimii doi ani, volumele traficului de voce pentru apeluri primite și ale serviciilor de SMS în roaming au crescut, cu o perioadă de vârf sezonieră în cel de al treilea trimestru al fiecărui an. În ultimul an, volumele pentru apeluri efectuate au rămas stabile și chiar au scăzut ușor în al doilea trimestru al anului.

⁷

Eurostat estimează o reducere de 12% a activităților de voiaj.

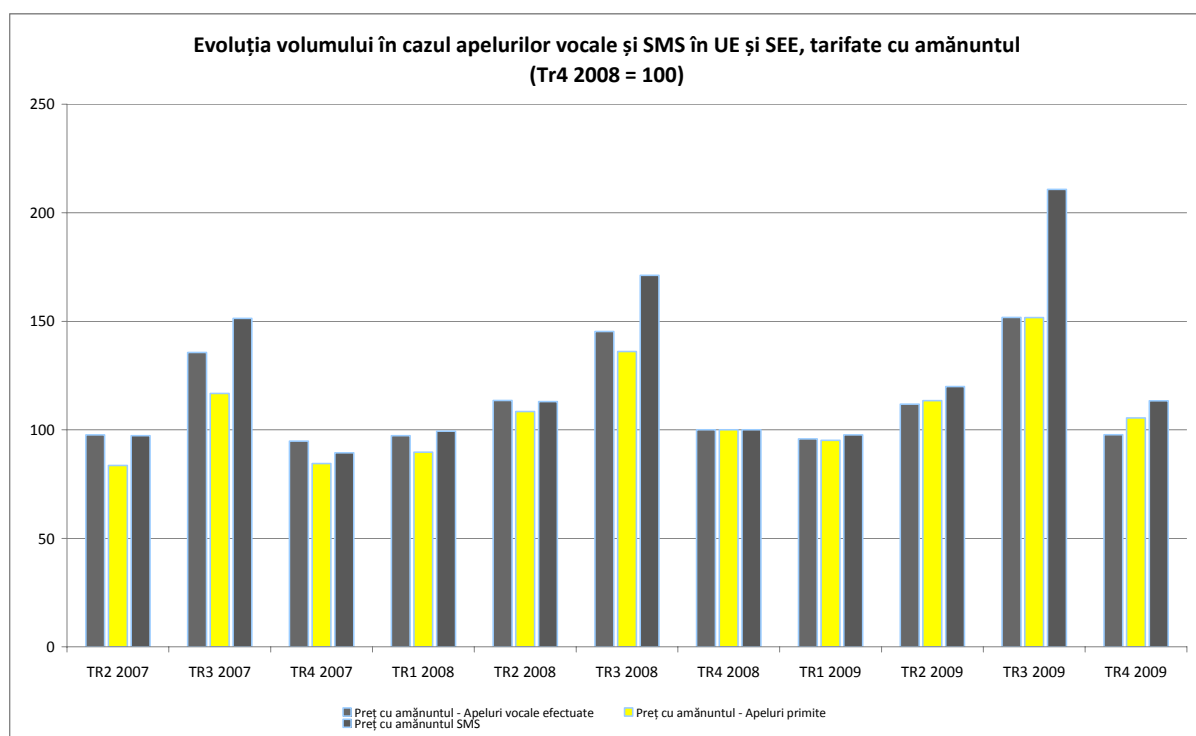

Figura 4 (Sursa: OAREC)

După intrarea în vigoare a regulamentului de modificare, care a introdus plafonul de prețuri pentru serviciile de SMS, s-a constatat o creștere substanțială a volumelor pentru serviciile de SMS. În al treilea trimestru al anului 2009, volumele pentru serviciile de SMS au crescut cu 20% față de același trimestru al anului 2008, indicând faptul că prețurile mai mici și transparența sporită au dus la un consum mai mare.

Așa cum reiese din figura 5, volumele pentru serviciile de date în roaming au continuat să crească semnificativ, cu o rată de creștere de peste 40% în 2009. Dat fiind că serviciile mobile de date sunt în plină dezvoltare, se preconizează că această tendință va continua în viitorul apropiat.

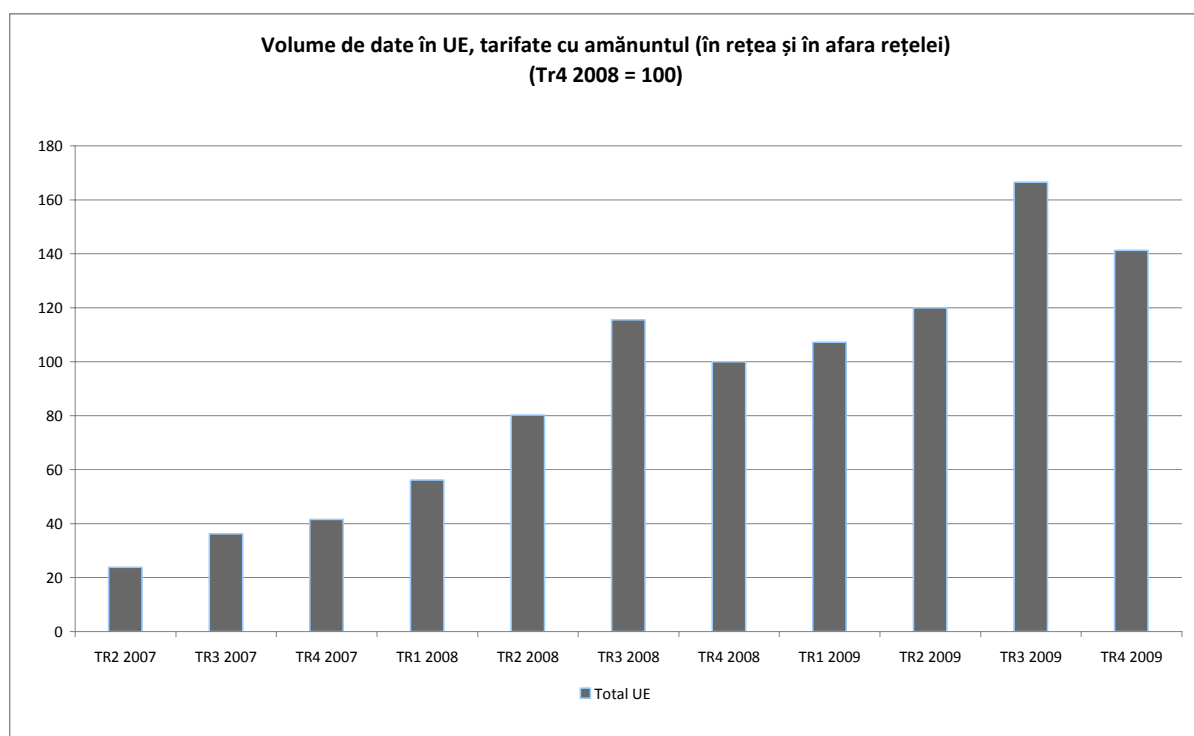

Figura 5 (Sursa: OAREC)

3.3. Măsurile de asigurare a transparenței

Regulamentul privind roaming-ul conține o serie de măsuri de asigurare a transparenței al căror obiectiv este să garanteze că toți consumatorii sunt la curent cu prețurile serviciilor de roaming. Pe lângă notificarea privind tarifele aplicabile serviciilor de voce și de SMS în roaming, furnizorul național este de asemenea obligat să informeze clientul serviciilor de roaming cu privire la tarifele aplicabile serviciilor de date în roaming. Deși clienții primesc mai multe mesaje separate, aceasta le permite să fie bine informați cu privire la prețurile serviciilor de comunicații de date. În orice caz, consumatorii pot solicita operatorului lor să nu mai trimită aceste SMS-uri cu informații în legătură cu prețurile serviciilor de date.

Unii operatori nu au reușit să îndeplinească toate cerințele Regulamentului privind roaming-ul modificat la 1 iulie 2009, dar în majoritatea cazurilor aceste probleme inițiale au fost repede rezolvate. ANR-urile monitorizează respectarea regulamentului în toate cazurile nerezolvate, care privesc în principal noii operatori (MVNO) care și-au început activitatea după 1 iulie 2009.

Mai mult, pentru eliminarea „șocului facturii” atunci când se utilizează servicii de date în roaming, regulamentul modificat a introdus funcția „limită de suspendare”. De la 1 martie 2010, operatorii trebuie să pună la dispoziția consumatorilor o funcție prin care aceștia pot specifica în avans suma maximă pe care doresc să o cheltuiască pentru serviciile de comunicații de date atunci când se află în străinătate. La atingerea a 80 % din această limită se trimite o notificare și, după ce această limită a fost atinsă, clientului trebuie să i se ofere opțiunea de a continua să beneficieze de serviciile respective. De la 1 iulie 2010, tuturor consumatorilor care nu au optat pentru o altă limită, li se va aplica o limită implicită de 50 EUR.

S-a semnalat că la 1 martie 2010 implementarea acestei facilități era în general satisfăcătoare. Deși inițial au fost comunicate unele probleme, se pare că majoritatea acestora au fost rezolvate. ANR-urile au trebuit să intervină în anumite instanțe pentru a asigura respectarea regulamentului, iar un operator a hotărât să împiedice clienții care utilizează cartele preplătite să folosească serviciile de date până când și-a adaptat în întregime sistemele pentru a putea aplica „limita de suspendare”. Această „limită de suspendare” trebuie să fie disponibilă pentru toate tipurile de clienți care utilizează servicii de date în roaming, atât cei cu abonament, cât și cei care utilizează cartele preplătite⁸.

ANR-urile monitorizează îndeaproape implementarea dispozițiilor respective pentru a garanta aplicarea în mod corect a funcției „limită de suspendare” pentru traficul de date, în special începând cu 1 iulie 2010 când aceasta se va aplica tuturor consumatorilor. Deoarece „limita de suspendare” este disponibilă doar de la 1 martie 2010 numai pentru clienții care au solicitat-o în mod special, în reexaminarea Comisiei din 2011 se va include o analiză detaliată cu privire la implementarea generală a acesteia, precum și la modul cum este percepută de către consumatori.

4. PROGRESE ÎNREGISTRATE ÎN ATINGEREA OBIECTIVELOR REGULAMENTULUI

Obiectivele principale ale Regulamentului privind roaming-ul sunt promovarea concurenței, consolidarea pieței unice și garantarea faptului că utilizatorii nu plătesc, în mod nejustificat, prețuri mari față de tarifele naționale, atunci când trec granițele. Regulamentul privind roaming-ul furnizează cadrul necesar dezvoltării concurenței, iar Comisia speră că operatorii vor profita de această ocazie pentru a elabora oferte competitive de servicii în roaming.

Regulamentul a contribuit cu succes la asigurarea protecției adecvate a consumatorilor și la consolidarea pieței interne, în principal prin impunerea plafoanelor tarifare.

Evoluțiile prețurilor, precum și diversitatea ofertelor, constituie un bun indicator al gradului de accentuare a concurenței. În acest sens, pentru serviciile de voce și de SMS, se consideră că măsura în care operatorii oferă prețuri inferioare nivelului plafoanelor reglementate constituie un indicator esențial al nivelului concurenței pe piață. Tarifele pentru servicii de voce și de SMS rămân totuși grupate în apropierea valorii plafoanelor. Pentru plafoanele reglementate la serviciile de voce, regulamentul de modificare a introdus o marjă mai mare între prețurile de gros și prețurile cu amănuntul pentru a permite dezvoltarea concurenței la nivelul tarifelor cu amănuntul, în special în beneficiul operatorilor alternativi, dar aceasta nu s-a tradus încă într-o concurență mai accentuată a prețurilor.

S-a semnalat o varietate de alternative la eurotariful reglementat și la eurotariful SMS. Pentru serviciile de voce, există tarife alternative cu structuri variabile (și anume tarife limitate în timp, cu abonament lunar sau cu o taxă de instalare, facturate la minut). Prețul mediu pentru un SMS în cadrul tarifelor alternative este mai mare

⁸ A se vedea de asemenea punctul 27 din orientările ERG revizuite privind regulamentul internațional pentru servicii de roaming, care pot fi consultate la:
http://www.erg.eu.int/doc/publications/erg_09_24_final_roaming_regulation_erg_guidelines.pdf.

decât eurotariful SMS oferit de operatori. În unele state membre, tarifele alternative pentru servicii de SMS în roaming sunt cu mult mai mari decât plafonul reglementat.

În ceea ce privește serviciile de date în roaming, nu este clar încă dacă reducerile la tarifele de gros vor conduce la tarife cu amănuntul competitive pentru aceste servicii. În acest sens, deoarece prețurile standard ale operatorilor rămân ridicate, măsura în care clienții beneficiază de pachete de servicii rentabile constituie un indicator foarte bun pentru a ști dacă operatorii transferă avantajele tarifelor de gros mai mici ale serviciilor de date în roaming.

Deși prețurile medii pentru serviciile de date în roaming sunt în scădere, prețurile medii cu amănuntul comportă încă o marjă substanțială față de prețurile de gros. Prețurile standard ale operatorilor nu par să fi scăzut, ceea ce înseamnă că scăderea prețurilor medii se poate datora creșterii numărului de oferte existente și creșterii eficienței acestora.

Tarifele pentru serviciile în roaming sunt în continuare mai mari decât cele pentru serviciile mobile naționale; prețurile pentru serviciile naționale sunt în general în scădere, ca urmare a disponibilității sporite a ofertelor de servicii cu prețuri fixe sau de pachete de servicii. OAREC studiază tendințele prețurilor naționale, precum și ale serviciilor de roaming pentru a prezenta o analiză completă cu ocazia reexaminării din 2011.

Din cele prezentate anterior rezultă că în structura serviciilor de roaming nu există o dinamică suficientă a concurenței. Sunt încă prezente problemele structurale ale pieței serviciilor de roaming, rezultat al absenței unor constrângeri concurențiale în ceea ce privește oferta, precum și al caracteristicilor cererii. Mai precis, piața serviciilor de roaming prezintă particularități specific transfrontaliere care până în prezent au ca rezultat lipsa unei concurențe efective pe care ANR-urile nu au fost în măsură să o remedieze. Chiar dacă sistemul actual al plafoanelor tarifare este benefic în ceea ce privește protecția consumatorilor și dezvoltarea pieței interne, acesta nu a putut aduce soluții corespunzătoare pentru problemele respective.

La nivelul pieței de gros, unde traficul este echilibrat între operatorii de rețele mobile este posibil să nu existe suficiente stimulente pentru stabilirea acestor tarife la un nivel concurențial. În același timp însă, prețurile medii de gros practicate de companiile care nu aparțin aceluiași grup se mențin în apropierea plafoanelor maxime, ceea ce sugerează că dinamica concurențială nu este încă foarte puternică. În plus, utilizatorii finali ai serviciilor cu amănuntul nu cumpără servicii de roaming separat, ci împreună cu servicii naționale.

Evoluțiile în plan tehnologic și/sau alternativele la serviciile de roaming, cum este disponibilitatea serviciilor VoIP sau WiFi, pot determina accentuarea caracterului concurențial al pieței serviciilor de roaming din UE. Deși aceste alternative, în special serviciile VoIP, sunt utilizate tot mai mult la nivel național, nu s-a constatat o evoluție semnificativă în ceea ce privește utilizarea acestora în roaming.

În opinia Comisiei, buna funcționare a pieței serviciilor de roaming implică existența unei concurențe reale. O astfel de concurență înseamnă, între altele, prețuri medii care nu se grupează în jurul valorii plafoanelor reglementate și existența de oferte alternative, rezultat al inovării și al dinamicii concurențiale.

5. CONCLUZIE

În general, punerea în aplicare a Regulamentului privind roaming-ul s-a realizat în bune condiții, iar operatorii au respectat noile dispoziții, ANR-urile asigurând continuarea acestui proces. Consumatorii beneficiază de reduceri ale prețurilor la serviciile de voce și de SMS în roaming și de o transparență sporită. Au scăzut și prețurile pentru serviciile de comunicații de date în roaming, dar consumatorii nu pot încă beneficia pe deplin de reducerile observate la nivelul prețurilor de gros. Până în prezent, concurența pe piețele serviciilor de roaming nu s-a dezvoltat suficient și persistă problemele structurale.

Dispoziția privind „limita de suspendare” se va aplica implicit de la 1 iulie 2010. La aceeași dată, se vor aplica noi reduceri pentru perioadele tranzitorii și în plus operatorii nu vor putea impune consumatorilor tarife pentru primirea de mesaje vocale în timp ce se află în roaming.

Până la 30 iunie 2011, Comisia va proceda la reexaminarea totală a Regulamentului privind roaming-ul. În reexaminarea respectivă, Comisia va evalua în ce măsură au fost atinse obiectivele regulamentului. În acest scop, Comisia va reexamina evoluția tarifelor de gros și cu amănuntul, gradul de concurență în ceea ce privește furnizarea de servicii de roaming și calitatea acestor servicii. De asemenea, Comisia:

- va evalua evoluția serviciilor mobile la nivel național,
- va examina, în lumina evoluției tehnologiilor, disponibilitatea și calitatea serviciilor care constituie alternative la serviciile de roaming,
- va evalua dacă există și alte metode decât reglementarea prețurilor pentru rezolvarea problemelor structurale ale pieței serviciilor de roaming și pentru crearea unei piețe interne concurențiale a serviciilor de roaming.

Reexaminarea din 2011 va analiza astfel dacă mai sunt necesare reglementări suplimentare privind serviciile de roaming, fie sub forma reglementării prețurilor, fie prin intermediul unei abordări alternative pe termen lung sau dacă regulamentul trebuie să expire în 2012, lăsând numai forțele pieței să acționeze asupra serviciilor de roaming. Indiferent de abordare, aceasta trebuie să garanteze că nu se vor pierde avantajele obținute până în prezent.